

10. 8. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Co by měl klient vědět o základních povinnostech advokáta

Existuje určitý počet jedinců, kteří slastně prožijí život bez toho, že by zabloudili do prostor jednacích síní soudu. Většina ostatních lidí se však někdy ocitne v takové životní situaci, kdy se návštěva soudní budovy stane nevyhnutelnou. Vzhledem k tomu, že pro běžného slušného občana není jednacích síní v soudní budově obvyklým zábavním podnikem, který by rád a často navštěvoval a také vzhledem k tomu, že paragrafy se nepředstavitelně kroutí, nejednoho budoucího účastníka řízení napadne, zda-li si pro strastiplnou cestu soudním řízením, jež bude zcela jistě završena spravedlivým rozhodnutím, nezvolit průvodce ztělesněného osobou advokáta.

Existuje určitý počet jedinců, kteří slastně prožijí život bez toho, že by zabloudili do prostor jednacích síní soudu. Většina ostatních lidí se však někdy ocitne v takové životní situaci, kdy se návštěva soudní budovy stane nevyhnutelnou. Vzhledem k tomu, že pro běžného slušného občana není jednacích síní v soudní budově obvyklým zábavním podnikem, který by rád a často navštěvoval a také vzhledem k tomu, že paragrafy se nepředstavitelně kroutí, nejednoho budoucího účastníka řízení napadne, zda-li si pro strastiplnou cestu soudním řízením, jež bude zcela jistě završena spravedlivým rozhodnutím, nezvolit průvodce ztělesněného osobou advokáta.

U mnoha lidí panují obavy, že využití služeb nabízených advokátem jim pouze řádně provětrá peněženku. Někdy však zvítězí touha jedince po tom, aby konečně někdo pořádně zatočil s tím bídákem sousedem, který mu rok co rok krade vlastnoručně pořezané dřevo přichystané na otop a rozhodne se, že se nechá zastoupit advokátem, ať to stojí, co to stojí. Protože zákon nijak neomezuje počet advokátů, kteří mohou poskytovat právní služby, tedy není stanoven tzv. numerus clausus, jak je to například u notářů, je možnost výběru advokáta velmi široká a každý si může svobodně zvolit takového advokáta, o kterém je přesvědčen, že bude nejlépe hájit jeho zájmy.

Klient nemusí mít obavy, že advokát zneužije jeho neznalosti práva, jeho spor "odflákne" a za klientovi peníze se odjede rekreovat na Mallorcu. Mezi advokátem a klientem vzniká smluvní vztah, ze kterého pro advokáta vyplývá řada povinností, které jsou pro klienta garancí jeho zvýšené ochrany. Tyto povinnosti vyplývají zejména ze základního předpisu, který upravuje otázky poskytování právních služeb advokáty a to ze zákona č. [85/1996](#) Sb., o advokacii a také ze stavovského předpisu České advokátní komory, kterými jsou Pravidla profesionální etiky a Pravidla soutěže advokátů České republiky. Dohled nad tím, zda jsou plněny zvláštní povinnosti a omezení, které pro advokáty z uvedených předpisů vyplývají, vykonává stavovská organizace, kterou je Česká advokátní komora. Česká advokátní komora tak zajišťuje jednotný režim poskytování právních služeb, dohlíží na kvalitu poskytovaných služeb a zabezpečuje stavovskou kázeň.

Základní a stěžejní povinností, kterou je vztah mezi advokátem a jeho klientem ovládán, je povinnost advokáta chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny. Při výkonu advokacie je advokát povinen jednat čestně a svědomitě a je povinen využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za potřebné. Při výkonu své funkce advokát zůstává, s výjimkou svého klienta respektive jeho pokynů, nezávislým na všech jiných osobách a to včetně státních orgánů. Oprávněné zájmy klienta,

mají přednost před vlastními zájmy advokáta i před jeho ohledem na jiné advokáty.

Vázanost advokáta klientovými zájmy a pokyny je sice nutno vykládat extenzivně, ne však absolutně. Advokát není vázán pokyny klienta, pokud jsou v rozporu se zákonem nebo stavovským předpisem. Nelze ani očekávat, že by advokát postupoval způsobem, který odporuje dobrým mravům. Představa klienta, že advokát, který ho zastupuje v rozvodovém řízení, se s nadšením zúčastní rozsáhlých sledovacích akcí pořádaných s cílem získat důkaz o nevěře manželky klienta, je samozřejmě mylná.

Jak bylo již výše zmíněno, každý si může svobodně zvolit takového advokáta, o kterém si myslí, že mu poskytne právní služby nejkvalitněji. Na druhé straně i advokát je oprávněn poskytnutí právních služeb odmítnout, pokud nebyl podle zvláštních předpisů ustanoven nebo Českou advokátní komorou k poskytnutí právních služeb určen. Zákon dokonce v určitých případech stanoví advokátovi povinnost poskytnutí právních služeb odmítnout. Pokud je advokát oprávněn nebo povinen právní služby odmítnout a hodlá tak učinit, musí podle výše zmíněného stavovského předpisu provést přiměřená opatření k odvrácení závažné újmy, která žadateli o právní službu bezprostředně hrozí. Advokát může odmítnout poskytnutí právní služby i v takovém případě, kdy by jejím poskytnutím byly ohroženy zájmy osoby, které právní služby již poskytuje nebo ve věci, v níž nemá dostatek zkušeností nebo speciálních znalostí. Advokát odmítne poskytnutí právní služby i tehdy, brání-li mu v jejím řádném poskytnutí jeho zdravotní či psychický stav.

Pokud nastanou skutečnosti, které by vyvolaly u advokáta povinnost neposkytnout právní služby, musí advokát odstoupit od již uzavřené smlouvy o poskytování právních služeb, popřípadě požádat o zrušení ustanovení či požádat Českou advokátní komoru o určení jiného advokáta. Toto může učinit i v případě, že dojde k narušení důvěry nezbytné mezi ním a klientem, pokud klient neposkytuje potřebnou součinnost nebo jestliže klient, ač byl o to advokátem požádán, nesložil přiměřenou zálohu na odměnu za poskytnutí právních služeb.

Povinnost advokáta řídit se pokyny klienta předpokládá, že klient mu tyto pokyny bude udílet. Klient je však a to i přes ten fakt, že je ve svém podniku oceňován jako nejlepší soustružník a dostal za to dokonce diplom, zpravidla v oblasti práva laikem a udílení pokynů advokátovi by pro něj z tohoto hlediska mohlo být poněkud obtížné. Je proto povinností advokáta, aby svého klienta řádně informoval o tom, jak vyřizování jeho věci postupuje, aby mu poskytl potřebná vysvětlení a podklady potřebné pro uvážení dalších příkazů. Je zejména důležité, aby advokát informoval svého klienta o všech možných fakticky i teoreticky použitelných postupech, kterými by se klient mohl domoci svých práv. Informace, které podává advokát svému klientovi musí být pravdivé, úplné a musí mu být sděleny včas, tak aby měl klient možnost dostatečně zvážit další postup a uvážit pro kterou variantu řešení se rozhodne. Advokát samozřejmě může v rozhodování klientovi pomoci a některé z možných řešení jeho věci mu navrhnout. Volba konečného postupu je však na samotném klientovi.

Pro úspěšný výsledek řízení, ve kterém se klient nechal zastoupit advokátem, je mimořádně důležitá důvěra mezi oběma stranami. K dosažení požadovaného stavu napomáhá i povinnost mlčenlivosti advokáta, která je mu uložena v příslušných ustanoveních zákona o advokacii. Klient se tedy nemusí obávat, že advokát bude důvěrné informace, které mu v souvislosti se zastupováním sdělil, dávat k lepšímu na návštěvě u přátel či rozebírat za dlouhých zimních večerů s širokým příbuzenstvem. Advokát je povinen zachovávat mlčenlivost bez výjimky o všech skutečnostech, o nichž se dozvěděl v souvislosti s poskytováním právních služeb. Této povinnosti může být advokát zproštěn pouze samotným klientem nebo pokud klient zemřel, pak jeho právním nástupcem. I když byl takto advokát mlčenlivosti zproštěn, je i nadále povinen mlčenlivost zachovávat, pokud je z okolností případu zřejmé, že jej klient nebo jeho právní nástupce této povinnosti zprostil pod nátlakem nebo v tísní. Zákonodárce se zde tedy snaží vyloučit případy, kdy by k porušení povinnosti mlčenlivosti došlo na

základě úkonu klienta, který nebyl učiněn svobodně. V případech pochybností, je tak advokát povinen zachovávat mlčenlivost i nadále.

Je nutno upozornit, že advokát je jako každý jiný občan povinen dodržovat zákony. Klient proto nesmí být překvapen, když svému advokátovi svěří, že večer hodlá tchyni nasypat nějaký ten utrejch do jídla, protože to s ní už není k vydržení, že advokát podnikne příslušné kroky, aby mu v tomto jednání zabránil. Podle zákona o advokacii totiž povinností mlčenlivosti není dotčena zákonem uložená povinnost překazit spáchání trestného činu.

Zákon stanoví i výjimky z povinnosti mlčenlivosti. Povinností mlčenlivosti není advokát vázán ve vztahu k osobě, kterou pověřuje provedením určitého úkonu v dané věci a to za podmínky, že daná osoba je povinna sama mlčenlivost zachovávat. Povinností mlčenlivosti není advokát vázán v rozsahu nezbytném pro řízení před soudem nebo jiným orgánem, je-li předmětem řízení spor mezi ním a klientem nebo jeho právním nástupcem a také v dalších případech stanovených zákonem.

Zánik povinnosti mlčenlivosti nemá žádný vztah k zániku smluvního vztahu mezi klientem a advokátem. Pokud není advokát povinností mlčenlivosti zproštěn, pak tato povinnost trvá až do jeho smrti a je jí tedy vázán po celý zbytek života.

Výše uvedené povinnosti samozřejmě nejsou taxativním výčtem a advokát musí při výkonu své funkce naplňovat i řadu dalších, neméně důležitých povinností. Samozřejmě i mezi advokáty nalezneme nejen takové, kteří povinnosti z pro ně závazných předpisů dodržují na výbornou, ale i takové, kteří v tomto ohledu mají ještě značné rezervy. Do budoucna si tedy lze jen přát, aby těch prvních byla většina, což by jistě i z pohledu veřejnosti výrazně zlepšilo značně pošramocenou pověst advokátů, co se týče jejich charakterových vlastností.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)